

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

H. Looij (BBB)

(d.d. 25 augustus 2026)

Nummer

4465

Onderwerp

vervolgvragen invloed watervogels op water- en bodemkwaliteit

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Eerder hebben wij het college gevraagd naar de invloed van grote concentraties watervogels op de waterkwaliteit in Zuid-Holland. In de beantwoording werd onder meer verwezen naar onderzoek in de Nieuwkoopse Plassen, waar de bijdrage van overwinterende watervogels aan de totale stikstofbelasting op circa 1,5% werd berekend.

Uit diezelfde beantwoording blijkt echter dat het aandeel van watervogels in de fosfaatbelasting circa 7% bedraagt en dat daarbij mogelijk sprake is van een significante impact. Ook gaf het college aan dat waterbeheerders behoefte hebben aan nader onderzoek naar de invloed van met name ganzen op de waterkwaliteit.

Op 21 augustus 2026 berichtte het AD dat zwemmen in een deel van de Bernisse opnieuw wordt afgeraden vanwege een te hoge concentratie fecale bacteriën. Grote aantallen aanwezige ganzen worden daarbij als waarschijnlijke oorzaak genoemd.

- 1. Het college meldde eerder dat waterbeheerders behoefte hebben aan nader onderzoek naar de invloed van vogels, met name ganzen, op de waterkwaliteit en dat hierover binnen Rijn-West werd gesproken. Wat is hiervan inmiddels de concrete stand van zaken, welke onderzoeksvragen zijn geformuleerd en wanneer worden de resultaten verwacht?*
- 2. Is het college naar aanleiding van bovenstaande bereid te komen tot een gebiedsgericht onderzoek naar de totale belasting door grote concentraties ganzen en andere watervogels, waarbij ten minste stikstof, fosfaat, fecale bacteriën en de belasting van bodem en oppervlaktewater gezamenlijk worden onderzocht? Zo nee, op welke meetgegevens baseert het college de conclusie dat een dergelijk onderzoek niet noodzakelijk is?*

Ondergetekende stelt aan het college van Gedeputeerde Staten de volgende vragen:

- 1. Is bij de Bernisse daadwerkelijk onderzocht wat de bron is van de verhoogde concentratie fecale bacteriën? Zo ja, welke bijdrage leveren ganzen en andere watervogels volgens deze bronanalyse? Zo nee, op basis waarvan worden ganzen als waarschijnlijke oorzaak genoemd?*

Antwoord

Er heeft geen nader onderzoek plaatsgevonden naar de bron van de gemeten overschrijding. Het AD heeft niet vermeld op basis waarvan ganzen als waarschijnlijke oorzaak worden genoemd.

In het zwemwaterprofiel, waarin mogelijke bronnen van verontreiniging zijn onderzocht, is aangegeven dat naar verwachting zwemmers zelf het grootste effect hebben op de waterkwaliteit en dat er slechts geringe impact van watervogels is te verwachten.

2. *Op hoeveel officiële zwemwaterlocaties in Zuid-Holland zijn in de afgelopen vijf jaar overschrijdingen van E. coli en/of intestinale enterokokken vastgesteld? Bij hoeveel van deze locaties zijn ganzen of andere watervogels als mogelijke of waarschijnlijke bron aangemerkt?*

Antwoord

Onderstaande overzicht geeft het aantal overschrijdingen van de omgevingswaarde voor E-coli en/of intestinale enterokokken in de afgelopen vijf jaar.

2026	26 locaties
2025	25 locaties
2024	24 locaties
2023	17 locaties
2022	19 locaties
2021	23 locaties

De bron wordt niet bij iedere overschrijding onderzocht. Omgevingsdienst Midden-Holland, die namens de provincie alle officiële zwemlocaties controleert op hygiëne en veiligheid, vermoedt dat in veel gevallen de overschrijding wordt veroorzaakt door watervogels.

In het antwoord op statenvragen 4046 (BBB) is aangegeven dat invloed van vogels op de waterkwaliteit merkbaar is op een aantal zwemlocaties in Zuid-Holland. Als voorbeeld zijn de locaties Brielse Meer, Kralingse Plas, Delftse Hout en Plas Madestein genoemd.

3. *Beschikt het college over gegevens van de totale jaarlijkse belasting door ganzen en andere watervogels van het Zuid-Hollandse oppervlaktewater met stikstof, fosfaat en fecale verontreiniging? Zo ja, ontvangen wij deze gegevens uitgesplitst naar stof en, voor zover beschikbaar, gebied. Zo nee, hoe kan het college dan beoordelen hoe groot deze belasting is?*

Antwoord

De totale jaarlijkse belasting door ganzen en andere watervogels kan geraadpleegd worden in de Landelijke Emissieregistratie. De recentste per provincie uitgesplitste data komt uit 2023. Uit de data blijkt dat watervogels de bron zijn voor 0,17% van de stikstofemissies en 0,51% van de fosforemissies in Zuid-Holland. Lokaal kunnen ganzen en andere watervogels voor hoge nutriëntenconcentraties zorgen maar de totale jaarlijkse belasting in de provincie is beperkt. Waar ganzen en andere watervogels een significante belasting op het systeem leveren, worden passende maatregelen genomen.

4. *In de Nieuwkoopse Plassen bedraagt het berekende aandeel van watervogels in de stikstofbelasting circa 1,5%, maar in de fosfaatbelasting circa 7%. Het college heeft daarbij zelf aangegeven dat mogelijk sprake is van significante impact. Waarom was dit geen aanleiding voor nader onderzoek naar de totale belasting door watervogels?*

Antwoord

In het antwoord op statenvragen 4046 (BBB) hebben GS aangegeven dat in voldoende mate bekend is waar verontreiniging door watervogels een specifiek knelpunt is voor het halen van de

natuur- en waterkwaliteitsdoelen. En dat GS geen aanleiding zien voor aanvullend onderzoek. Dezelfde conclusie staat ook in de brief van gedeputeerde Straathof (PZH-2026-893907496 dd. 22 juli 2026) over dit onderwerp.

5. *Wordt bij de beoordeling van de belasting door ganzen rekening gehouden met het feit dat zij op landbouw- en natuurgronden foerageren en nutriënten via hun uitwerpselen naar oevers en oppervlaktewater kunnen verplaatsen? Zo ja, waar en hoe wordt deze nutriëntenstroom gekwantificeerd? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Bij locaties waarvan bekend is dat watervogels de waterkwaliteit beïnvloeden is niet relevant waar de watervogels fourageren, maar relevant om te kijken hoe de belasting kan worden teruggedrongen. Dat kan bijvoorbeeld door de inrichting van de zwemlocatie minder aantrekkelijk te maken voor watervogels.

6. *Heeft het college de locaties in Zuid-Holland in beeld waar grote concentraties ganzen samenvallen met officiële zwemlocaties, KRW-waterlichamen en/of kwetsbare natuurgebieden? Zo ja, ontvangen wij dit overzicht. Zo nee, is het college bereid dit in kaart te brengen?*

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 4.

Den Haag, 29 september 2026

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff